

Noraidījums

- 1 Un Jēzus sāka atkal uz tiem runāt līdzībās un sacīja:
- 2 "Debesu valstība līdzinās ķēniņam, kas taisīja savam dēlam kāzas.
- 3 Un viņš izsūtīja savus kalpus aicināt viesus kāzās, bet tie negribēja nākt.
- 4 Viņš izsūtīja atkal citus kalpus un teica tiem: sakait aicinātiem: redzi, mans mielasts sataisīts, mani vērši un baroti lopi nokauti un viss sagatavots; nāciet kāzās.
- 5 Bet viņi to neievēroja un nogāja cits uz savu tūrumu un cits savās darīšanās.
- 6 Bet citi sagrāba viņa kalpus, tos apsmēja un nokāva.
- 7 Tad ķēniņš palika dusmīgs, viņš izsūtīja savu karaspēku un lika šos slepkavas nokaut un nodedzināja viņu pilsētu.
- 8 Tad viņš sacīja saviem kalpiem: kāzas ir sataisītas, bet viesi nebija cienīgi.
- 9 Tāpēc eita uz lielceļiem un aiciniet kāzās, kādus vien atrodat.
- 10 Un kalpi izgāja uz lielceļiem un atveda kādus vien atrazdami, ļaunus un labus, un kāzu nams pildījās ar viesiem.
- 11 Tad ķēniņš iegāja viesus aplūkot un ieraudzīja tur vienu cilvēku, kas nebija ģērbies kāzu drēbēs.
- 12 Un viņš sacīja tam: draugs, kā tu esi šeit ienācis bez kāzu drēbēm? - Bet tas palika kā mēms.
- 13 Tad ķēniņš sacīja saviem kalpiem: sasieniet tam kājas un rokas un izmetiet to galējā tumsībā, tur būs raudāšana un zobu trīcēšana.
- 14 Jo daudz ir aicinātu, bet maz izredzētu."

Mat. 22:1-14

Mīļā draudze!

Tas nekad nav patīkami, kad saņemam atteikumu. Noteikti jau katrs to kaut kad ir piedzīvojis, ka tu vēli otram tikai labu, bet tas par tevi neliekas ne zinis un piedevām vēl pasaka, lai "tinies projām". Kaut vai tad, kad esi iemīlējies, un tava izredzētā vai izredzētais neko par tevi negrib zināt. Tas ir sāpīgi. Mūsu pašlepnums ir aizskarts, sirdis tiek salauzta, vienā brīdī ir dusmas, citā depresija.

Šodienas stāstu nevar saprast, ja mēs paši neesam tikuši skaidrībā ar to, kā mēs izturamies tad, kad tiekam atraidīti un ja paši esam tie, kas atraida. Vispār es atradu vismaz trīs dažādus variantus, kā var saprast šo līdzību. Kurš mums ir tuvāks, tas katram pašam ir jāizdomā.

Sākam ar pirmo. Šo tekstu var saprast tā, ka pats Dievs ir tas, kas aicina uz svētkiem. Jau Vecajā Derībā Dieva valstība tiek salīdzināta ar lielu mielastu, ko Dievs rīko. Jēzus, stāstot šo līdzību, vēlas brīdināt farizejus un rakstu mācītājus, ka viņi saņems Dieva sodu, ja tie izturēsies naidīgi pret Jēzu un Viņa sekotājiem un nepieņems Jēzus mācību. Viņu vietā tiks aicināta vienkāršā tauta - nabagie, slimie, izstumtie un apsmietie. Dievs nav mazais bērns, un nedrīkst tā vienkārši izturēties ar ļaunumu pret Viņa kalpiem. Tas ir skaidri jāpasaka, ka tam, kā mēs attiecamies pret Jēzu, būs sekas, šeit un mūžībā. Tomēr, pārdomājot šo skaidrojumu, rodas daži jautājumi: Kā šāda Jēzus sludināšana par Dievu iet kopā ar Viņa aicinājumu mīlēt savus ienaidniekus? Vai tā varētu būt, ka Jēzus saka vienu, bet Dievs rīkojās savādāk? Un kā tad ir ar Jēzus krusta nāvi? Vai tad Viņš nav miris par mūsu grēkiem, parādot mums Dieva mīlestību un pacietību?

Uz šo tekstu arī var skatīties ar citām acīm. Ja Jēzus saka, ka tā ir līdzība par debesu valstību, tad to var salīdzināt dažādi. Līdzība var arī būt kā negatīvs piemērs un uzrādīt kontrastu, lai varētu skaidrāk saskatīt būtisko. Tādā izpratnē Jēzus šeit runā par to, kā reāli lietas notiek mūsu pasaulē. Te ir runa par vienu valdnieku, kas savam dēlam rīko kāzas. Liels notikums. Šodien to pārraidītu televīzija, žurnālisti jau mēnešiem iepriekš stāstītu par gaidāmajām gadsimta kāzām. Bet izrādās, ka šīs kāzas nav tikai par divu cilvēku kopdzīves uzsākšanu, bet te nāk klāt politika. Kas to zina, kā dēlam tika atrasta viņa līgava. Noteikti arī tas tika sarunāts augstākā līmenī, lai stiprinātu saites ar kaimiņu karali vai paplašinātu savu ietekmes sfēru ar radniecības saitēm. Šajā līmenī nekādas romantiskas jūtas nevarēja atļauties, te viss bija saistīts ar varu un tās nodrošināšanu. Tā arī viesi tika aicināti ar aprēķinu. Ar savu ierašanos viņi pagodināja karali.

Savukārt, viņu atteikums nozīmēja publisku pļauku ķēniņam. Vēl trakāk. Jēzus stāsta, ka daži no ielūgtiem viesiem nogalina ķēniņa sūtņus. Mēs to šodien varētu salīdzināt ar situāciju, kad Amerikas prezidents uzaicina Irānas prezidentu uz viesībām, tomēr tas turpina izturēties naidīgi un pat apcietina ASV vēstnieku. Skandāls augstākā līmenī. Kā tagad rīkoties? To tā nevar atstāt. Mūsdienās izvēle nav grūta.

Uzspied uz podziņas, un raķete ir gaisā. Papildus vēl lidmašīnas, kas nomet dažas bumbas, un viss ir nokārtots.

Kā jums šķiet – vai Dievs rīkotos tāpat? Ja Viņš gribētu, jau sen mūs būtu iznīcinājis, uzspridzinājis, sodījis un pārmācījis. Vai drīzāk šajā līdzībā nav runa par cilvēku cietsirdību, atriebības kāri un nepacietību?

Un kā ir ar līdzības otro daļu? Kad ķēniņš uzaicina cilvēkus no ielas, lai tikai tās kāzas notiktu, izrādās, ka tur ir viens, kas nav piemēroti saģērbies. Varbūt, ka šis cilvēks bija nabags no ielas, kuram vienkārši nebija kāzu drēbju. Arī šodien daudzi jaunieši izjūt pazemojošu attieksmi no saviem vienaudžiem, ja nevar atļauties stilīgākās drēbes un kurpes. Lai apgrozītos augstākajā sabiedrībā, ir nepieciešami līdzekļi. Un tas, ka viņi vienu brīdi pret tevi izturas laipni un pretimnākoši, nenozīmē, ka nākamā brīdī tevi nenoliks pie vietas, un tu zināsi, *kas ir kas*. Nabaga kāzu viesis tiek izmests galējā tumsībā, kur būs raudāšana un zobu trīcēšana. Šeit atkal parādās ķēniņa nežēlība, viņa patiesā seja. Jautājums, vai tāds ir Dievs, ko Jēzus apliecināja?

Pārejam pie trešā varianta, kā var lasīt šodienas stāstu. Ja salīdzina evaņģēlijus, var atrast, ka ļoti līdzīgs stāsts ir atrodams Lūkas evaņģēlija 14. nodaļā. Tikai te ir vairākas atšķirības. Lūka runā par parastu cilvēku kādā ciemā, kas rīko kāzas un aicina savus kaimiņus. Kad tie atsaka, tad viņš liek aicināt cilvēkus no malas. Nav runas ne par lielo politiku, ne par vardarbību pret kalpiem un attiecīgu sodu akciju. Arī stāsts par viesi ar nepiemērotām drēbēm izpaliek. Viens skaidrojums tam, kāpēc tādas atšķirības, ir, ka evaņģēlists Matejs pārstrādāja to stāstu, kas bija pamatā Lūkam - ar mērķi to aktualizēt. Mateja evaņģēlijs tika rakstīts apmēram 50 gadus pēc Jēzus nāves. Šajā laika posmā daudz kas bija noticis. Matejs šo līdzību saprot tā, ka Dievs ir sodījis tos jūdus, kas noraidīja Jēzus vēsti un kas vajāja Viņa sekotājus. Romiešu karaspēks 70. gadā pēc Kristus izpostīja un nodedzināja Jeruzalemi. Evaņģēlija vēsts izplatījās ārpus jūdu tautas robežām. Par kristiešiem kļuva pagāni, cittautieši, Dievs aicināja cilvēkus no malas. Tomēr Matejs arī brīdina jaunpienācējus, lai tie nekļūst pārāk pašpārliecināti un iedomīgi. Stāsts par viesi ar nepiemērotām drēbēm liek pārdomāt, kā mēs izturamies Dieva priekšā. Varbūt, ka ķēniņš katram viesim bija iedevis piemērotas drēbes, bet viens no viņiem ir pārāk lepns, lai tās pieņemtu. Tikai tas, kas pieņem Jēzus kalpošanu, kas apzinās, ka viņam ir nepieciešama grēku piedošana un žēlastība, var būt Dieva valstībā. Ja es pie Dievgalda nāku ar lepību, tad mana sirds ir aizslēgta un Kristus nevar atrast manī mājvietu. Tad ir tā, ka es pēc būtības pats sevi izslēdzu no kopības ar Kristu un ar saviem līdzcilvēkiem.

Kristieši, pēc tam, kad bija nonākuši pie varas, turpināja kārtot rēķinus ar jūdiem. Mēs zinām, pie kā tas noveda. Viņi aizmirsa divas lietas. Pirmkārt, viņi paši nekādi nav pelnījuši, ka viņus uzaicina kāzu mielastā. Viņi ir tie paši cilvēki no malas, no lielceļiem, kas saņēma pilnīgi negaidīti lielu dāvanu. Tāpēc tam nav nekāda pamata, lai sevi uzskatītu par kaut ko labāku. Otrkārt, ja Jēzus pats izvēlējās iet krusta ceļu, caur ciešanām un nāvi, kā mēs varam uzdrošināties ieņemt Viņa vārdā tiesneša lomu, kas var spriest, kurš pelnījis sodu, kurš nav? Atkal, te ir runa par cietsirdību mūsu sirdīs. Tā ietekmē arī veidu, kā mēs lasām Bībeli. Nav vienkārši pieņemt atteikumu. Dievs mums par to var daudz ko pastāstīt, ja tikai vēlamies to sadzirdēt. Āmen!

No mācītāja Mārtiņa Urdzes sprediķu arhīva / 23.10.2011./